

Program doradztwa edukacyjno-zawodowego dla Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa)

Wprowadzenie

Program doradztwa edukacyjno-zawodowego został opracowany w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020,

10. Oś Priorytetowa Wiedza i Kompetencje, Działanie 10.2 Rozwój kształcenia zawodowego uczniów pt. „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce II”.

Liderem projektu jest Województwo Małopolskie – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Edukacji i Kształcenia Ustawicznego. Partnerem merytorycznym Projektu, odpowiedzialnym za realizację form wsparcia, w tym za: II etap rekrutacji oraz za organizację i przeprowadzenie szkoleń oraz studiów podyplomowych jest Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki – Centrum Pedagogiki i Psychologii (CPiP PK).

Struktura programu zawiera:

1. Cel ogólny

Celem ogólnym programu SPInKA jest wsparcie uczniów w planowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej z uwzględnieniem własnego potencjału oraz aktualnej informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

2. Opis programu

Program przeznaczony jest dla Szkolnych Punktów Informacji i Kariery uruchamianych w szkołach, które uczestniczą w projekcie „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce II”. Stanowi on podstawę programową zajęć projektowych dla uczniów, zaplanowaną na 36 godzin lekcyjnych. Zależnie od specyfiki grupy i możliwości organizacyjnych szkoły osoba prowadząca SPInKę może dostosować program przenosząc zajęcia pomiędzy latami oraz dostosowywać scenariusze np. łączyć elementy scenariuszy z poszczególnych lat w obrębie jednego modułu. W szczególnych przypadkach, jeśli wybrane treści zostały z uczniami omówione w ramach innych zajęć poza projektem, doradca ma możliwość zamiany godzin zajęć grupowych prowadzonych wg scenariuszy na wizytę zawodoznawczą, konsultacje indywidualne itd.

Przygotowanie programu powierzono Centrum Pedagogiki i Psychologii.

Treści programowe doradztwa edukacyjno-zawodowego zostały zawarte następujących modułach:

- **Samopoznanie,**

Moduł został przygotowany w celu wsparcia uczniów w procesie kształtowania świadomości o sobie samym, z możliwością przeniesienia nabytej wiedzy na grunt edukacyjno-zawodowy oraz rozwijania umiejętności interpersonalnych. Uczniowie poprzez realizowanie poszczególnych zajęć zostaną wyposażeni w odpowiednie zasoby umożliwiające efektywne stawianie oraz realizowanie celów edukacyjno – zawodowych.

- **Zawodoznawstwo,**

Treści zawarte w module prezentują świat zawodów i ludzi pracy zawodowej. Są dla ucznia źródłem szeroko pojętej informacji zawodowej, która jest podstawą racjonalnego wyboru zawodu i dalszego planowania edukacji.

- **Rynek edukacji i pracy,**

Program modułu porusza zagadnienia ważne z punktu widzenia ucznia: dalsza edukacja i rynek pracy. Przejście ze świata edukacji do pracy jest dla niego tożsame z wieloma zmianami o charakterze jakościowym i ilościowym, do których powinien być przygotowany przez szkołę.

- **Planowanie,**

Podział treści w module podąża za logiką schematu *Marzę, Planuję, Działam* i koncentruje się na poszczególnych obszarach rozwoju kompetencji uczniów związanych z podejmowaniem trafnych decyzji edukacyjnych i zawodowych powiązanych z planowaniem własnej kariery zawodowej.

3. Indywidualny Plan Działania

Indywidualny Plan Działania to tworzenie indywidualnej, osobistej wizji kariery. Najlepiej stworzyć go korzystając z pomocy doradcy zawodowego. Rozmowa doradcza procesem, w czasie którego doradca proponuje uczniowi pracę nad sobą i nad swoją przyszłością edukacyjno-zawodową. Celem tej pracy staje się stworzenie przez ucznia własnych rozwiązań edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających jego szeroko rozumianą sytuację życiową. Rola doradcy zawodowego polega na towarzyszeniu i wspomaganiu ucznia w jego rozwoju poprzez m.in. pomoc w stworzeniu własnego Indywidualnego Planu Działania.

IPD jest efektem pracy ucznia i doradcy zawodowego wyrażony w formie pisemnej, zawierający cele i alternatywy edukacyjno-zawodowe, działania i terminy ich realizacji. Proces tworzenia IPD bazuje na wcześniejszych zajęciach grupowych z doradcą zawodowym opartych o wyżej wymienione moduły tematyczne.

Indywidualny Plan Działania powinien być:

- celowy: jego wykonanie powinno prowadzić do osiągnięcia zamierzonego celu edukacyjnego i zawodowego w ściśle określonym terminie,
- wykonalny: musi być dostosowany do możliwości ucznia i jego warunków,
- zgodny wewnętrznie: nie powinien zawierać takich elementów, które uniemożliwią późniejszą jego realizację zarówno w sferze edukacyjnej jak i zawodowej,
- prosty w budowie: o przejrzystej strukturze, łatwy do zrozumienia, o odpowiednim poziomie szczegółowości,
- elastyczny. plastyczny: dający się łatwo zmienić w pewnych fragmentach, podatny na konieczne przeróbki, bez zagrożenia dla istoty całego planu,
- długofalowy: opracowany w całości, podający terminy poszczególnych etapów i końca realizacji.

Rozmowa doradcza - konsultacje indywidualne

Czas: wg potrzeb ucznia

Cel ogólny:

- usystematyzowanie i praktyczne zastosowanie wiedzy, umiejętności oraz wykorzystanie nabytych postaw podczas zajęć z doradcą zawodowym w aspekcie planowania dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej

Cele szczegółowe

Uczeń potrafi:

- nazwać i omówić wszystkie momenty kluczowe występujące podczas planowania swojej dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej,
- samodzielnie wykonać zadania zawarte w modułach 1,2,3,4, realizowanych z doradcą zawodowym,
- konstruować swój Indywidualny Plan Działania

Propozycje metodyczne:

Zaleca się aby na realizację IPD przeznaczyć taką ilość czasu, jakiej będzie wymagać sytuacja ucznia. Praca z IPD powinna rozpocząć się od podsumowania realizacji wszystkich czterech modułów. Na tej bazie należy rozpoznać realne problemy ucznia w odniesieniu do jego indywidualnej sytuacji. Następnie w razie potrzeby powinno się uzupełnić tematykę zawartą w poszczególnych modułach. W dalszej kolejności czas powinien być poświęcony na wykonanie Indywidualnego Planu Działania zgodnie z zaproponowanym formatem, który jest w wersji edytowanej i może być dostosowany do indywidualnych potrzeb ucznia. Powyższe zalecenia należy potraktować jako sugestie, które doradca zawodowy może uzupełnić. Najistotniejszy aspekt konsultacji indywidualnych przy tworzeniu IPD stanowi zapoznanie się z aktualną sytuacją i oczekiwaniami ucznia oraz dostosowanie sposobu pracy do jego potrzeb i warunków.

4. Program podstawowy - zestaw scenariuszy zajęć z uczniami

Bazowy pakiet scenariuszy dla SPInKi zawiera 36 scenariuszy zajęć grupowych przewidzianych na okres 3 lat z podziałem na 4 moduły:

- I etap zajęć - 12 scenariuszy
 - **Samopoznanie**
 1. [Obraz siebie: Kim jestem? Jaka/i jestem? – Temat: Ty, jako unikalna osoba,](#)
 2. [Określenie predyspozycji zawodowych. – Temat: W jakim zawodzie rozwinę skrzydła?](#)
 3. [Rozwijam umiejętności miękkie. -Temat: Dogadajmy się!](#)
 - **Zawodoznawstwo**
 1. [W świecie różnych zawodów - Temat: Co to jest zawód? Jak zdobyć zawód?](#)
 2. [Źródła informacji o zawodach. - Temat: Jaki zawód jest lepszy dla chłopaka, a jaki dla dziewczyny?](#)
 3. [Wybieram zawód. - Temat: Zawód z pasją,](#)
 - **Rynek edukacji i pracy**
 1. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI - Temat: Oferty pracy,](#)
 2. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI - Temat: Instytucje rynku pracy,](#)
 3. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI - Temat: Gdzie mogę się dalej uczyć?](#)
 - **Planowanie**
 1. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: Podróż do przyszłości czyli kim będę za 10 lat,](#)
 2. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: MAPA krain bliskich i dalekich, czyli planowanie drogi do wymarzonego celu,](#)
 3. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: Sztuka pakowania, czyli o tym, co zbędne i niezbędne,](#)

- II etap zajęć - 12 scenariuszy
 - **Samopoznanie**
 1. [Obraz siebie: Kim jestem? Jaka/i jestem? – Temat: Odkrywam swoje zasoby.](#)
 2. [Określenie predyspozycji zawodowych. – Temat: Kim zostanę?](#)
 3. [Rozwijam umiejętności miękkie. -Temat: Stres ma wielkie oczy.](#)
 - **Zawodoznawstwo**
 1. Skąd czerpiemy wiedzę o zawodach – Jak zdobyć wiedzę o zawodzie?
 2. Zawody w regionie - Zawody w moim regionie,
 3. [Wybieram zawód. - Temat: Co to jest wolontariat i czy warto angażować swój czas?](#)
 - **Rynek edukacji i pracy**
 1. Z KOMPASEM po mapie PRACY i EDUKACJI – Temat: Czym jest rynek pracy?
 2. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI - Temat: Gdzie mogę się dalej uczyć?](#)
 3. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI - Temat: Rodzaje zatrudnienia.](#)
 - **Planowanie**
 1. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: Podróż do przyszłości, czyli moje wymarzone miejsce pracy?](#)
 2. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: PLECAK pełen SPRZĘTU – Temat: Niezbędnik podróżnika, czyli mnemotechnika.](#)
 3. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: PLECAK pełen SPRZĘTU – Temat: Krok za krokiem, dyplom za dyplomem, czyli z Plan\(e\)Rem do celu.](#)
- III etap zajęć - 12 scenariuszy
 - **Samopoznanie**
 1. [Obraz siebie: Kim jestem? Jaka/i jestem? – Temat: W świat z wartościami.....,](#)
 2. [Określenie predyspozycji zawodowych – Temat: Wartościowe dla mnie zawody.](#)
 3. [Moje myśli o sobie - Temat: Jestem kreatywny.](#)
 - **Zawodoznawstwo**
 1. [W świecie różnych zawodów - Temat: Zawody inżynierskie.](#)
 2. [Zawody i branże przyszłości - Temat: Zawód czyli kwalifikacje: jedna ścieżka zawodowa i wiele możliwości, Mobilność zawodowa i transfer kompetencji.](#)
 3. [Wybieram zawód - Temat: Co to znaczy pracować jako freelancer?](#)
 - **Rynek edukacji i pracy**
 1. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI -Temat: Umowa o pracę.](#)
 2. [Z KOMPASEM po mapie PRACY I EDUKACJI - Temat: Działalność gospodarcza.](#)
 3. Z KOMPASEM po mapie PRACY i EDUKACJI – Temat: Czym jest rynek pracy – szanse na zatrudnienie?
 - **Planowanie**
 1. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: Podróż do przyszłości, czyli moje wymarzone życie?](#)
 2. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: MAPA WARTOŚCI, czyli podążaj za wewnętrznym głosem.](#)
 3. [W drogę z PLECAKIEM – Temat: 4D, czyli sztuka decydowania.](#)

W skład programu podstawowego wchodzi także: 1) krótkie teksty wprowadzenia do modułów przygotowane przez poszczególnych autorów, 2) obudowa dydaktyczna w postaci prezentacji w formacie ppt., 3) struktura Indywidualnego Planu Działania, 4) zestawienie proponowanych w programie testów i narzędzi diagnostycznych.

Ponadto do programu został dołączony pakiet scenariuszy dodatkowych do wykorzystania przez doradców zawodowych. Podobnie jak program podstawowy jest również przygotowany w chronologii czterech modułów: 1) Samopoznanie, 2) Zawodownawstwo, 3) Rynek Edukacji i Pracy, 4) Planowanie.

